

TISKOVÁ ZPRÁVA 14. 7. 2009

V ČESKU VÝZNAMNĚ STOUPLA PODPORA KVÓT PRO ŽENY V POLITICE

Česká veřejnost má dlouhodobě stabilní postoje k zapojování žen do politiky – z červnového průzkumu CVVM pro Fórum 50 % vyplynulo, že 86 % dotázaných je přesvědčeno o užitečnosti zapojování žen do politiky a více než tři čtvrtiny si myslí, že by vstup žen do této oblasti měl být aktivně podporován. Co se naopak od listopadu 2007, kdy proběhl poslední průzkum, výrazně proměnilo, je podpora zavedení kvót. O osm procentních bodů, z 39 na 47 %, stoupla podpora stanovení počtu křesel na volená místa pro muže a ženy a o stejný počet procentních bodů stoupla také podpora vzdělávacích aktivit pro ženy, z 57 na 65 %.

Jelikož má Česká republika za sebou již druhé volby, v nichž kleslo zastoupení žen v politice (volby do PSP ČR 2006 a volby do EP 2009), a zároveň jsou ženy v politice a v rozhodovacích pozicích dlouhodobě podrepresentovanou skupinou, byly otázky formulovány s ohledem na tuto skutečnost – ptaly se po zvýšení zastoupení žen v politice. Dalším důvodem pro tuto formulaci otázek byla snaha umožnit srovnání s předchozími ročníky průzkumu.

Jak už bylo uvedeno, o **užitečnosti zapojování žen do politiky a vhodnosti aktivní podpory vstupu žen do politiky** je dlouhodobě přesvědčena stejná část populace: 86, resp. 76 %. Zajímavá je skutečnost, že u obou otázek převažovala podpora středoškolsky vzdělaných mužů nad vysokoškolsky. Obecně však lze říci, že s užitečností zapojení žen do politiky i aktivní podporou souhlasí více ženy.

A jakými opatřeními respondenti a respondentky souhlasí? Základní čísla jsou následující: téměř polovina dotázaných (47 %) podporuje zavedení systému tzv. vyhrazených křesel pro muže a ženy, tak aby byl předem určen počet křesel pro obě pohlaví. Necelé tři pětiny oslovených (58 %) souhlasí s proměnou mechanismů sestavování volebních kandidátek uvnitř politických stran ve prospěch rovnoměrného zastoupení žen a mužů, tedy s kvótami na kandidátní listiny. Bezmála dvě třetiny respondentů/ek (65 %) považují za vhodné také vzdělávání prostřednictvím osvěty či speciálních kurzů.

Pokud se však „prokvótová“ data rozčlení podle pohlaví a věku, resp. dosaženého vzdělání, ukazuje se zásadní rozdíl v podpoře kvót mezi muži a ženami, z hlediska věku i dosaženého vzdělání. Co se týče **stanovení počtu mandátů**, ženy toto opatření podporují v výrazně větší míře než muži. **Zavedení kvót na kandidátní listiny** politických stran je pro muže mnohem přijatelnější než stanovení počtu mandátů, souhlasí s nimi polovina dotázaných. Z výsledků průzkumu vyplývá, že oba typy kvót podporují výrazně více muži se SŠ (s maturitou i bez) než VŠ vzděláním. Se **vzdělávacími kampaněmi** jako nástrojem podpory vyššího zastoupení žen souhlasí zhruba stejné procento žen i mužů v jednotlivých věkových kategoriích a z hlediska dosaženého stupně vzdělání.

Zcela nově se v průzkumu veřejného mínění objevily **otázky na volební chování respondentů/ek a konkurenceschopnost politických stran z hlediska zastoupení žen na kandidátních listinách**. Při volebním rozhodování hraje zastoupení žen a mužů na volitelných místech kandidátních listin roli pro necelou třetinu žen (29 %) a sedminu mužů (14 %). Pokud by politické strany jmenovaly na volitelná místa kandidátních listin více žen, jejich volební potenciál by se mohl výrazně zvýšit. Téměř 40 % žen ve věku 30 – 44 let a pětina vysokoškoláků považuje více žen na kandidátní listině za konkurenční výhodu dané politické strany.

Průzkum veřejného mínění realizovalo CVVM v průběhu června 2009 na vzorku 1107 respondentů a respondentek z celé ČR. Sledovány byly odpovědi podle čtyř věkových skupin od 15 let výše, pohlaví, dosaženého vzdělání, velikosti obcí a oblastí NUTS 2.

Vysoká podpora zastoupení žen v politice a zavedení kvót je v kontrastu s průběžně zveřejňovanými kandidátními listinami pro podzimní předčasné volby. **Jana Smetanová**, zastupitelka Pardubického kraje za ODS, k tomu říká: „Muži si z politiky udělali kolbiště, na kterém bojují o místa, a ženy mezi sebe nepustí. Znáám hodně žen, které by o práci v politice měly zájem. Bez kvót nebo nějakých jiných podpůrných opatření se situace ještě velmi dlouho nezmění. Změnu by mohl vyvolat obrovský tlak veřejného mínění, anebo zkušenost z voleb, u kterých by se ukázalo, že voliči dají přednost stranám, které mají na kandidátkách více žen.“

Vývoj postojů k jednotlivým otázkám průzkumu veřejného mínění

Užitečnost zapojování žen do veřejných funkcí

	červen 06	listopad 06	květen 07	listopad 07	červen 09
rozhodně+spíše užitečné	87 %	89 %	87 %	88 %	86 %

Názor na aktivní podporu vstupu žen do politiky – časové srovnání

	červen 06	listopad 06	květen 07	listopad 07	červen 09
rozhodně+spíše zapotřebí	75 %	79 %	76 %	75 %	76 %

Vhodnost opatření: zavedení kvót do volených funkcí

	červen 06	listopad 06	květen 07	listopad 07	červen 09
Rozhodně + spíše vhodné	35 %	34 %	39 %	39 %	47 %

Vhodnost opatření: zavedení kvót na kandidátní listiny

	červen 06	listopad 06	květen 07	listopad 07	červen 09
Rozhodně + spíše vhodné	53 %	58 %	57 %	59 %	58 %

Vhodnost opatření: vzdělávání prostřednictvím kampaní

	červen 06	listopad 06	květen 07	listopad 07	červen 09
Rozhodně + spíše vhodné	58 %	58 %	58 %	57 %	65 %